FELSEFE Sınıf-11

KONU MS 2. YÜZYIL MS 15. YÜZYIL FELSEFESİNDE İNANÇ VE AKIL İLİŞKİSİ- ÇEVİRİ FAALİYETLERİ

Konu Özeti

MS 2. yüzyıl- MS 15. yüzyıl felsefesinde akıl inanç ilişkisi temel bir problem olarak karşımıza çıkmaktadır. İnanç, din alanında konumlandırılırken akıl, felsefe alanında konumlandırılmaktadır. Bu problem çerçevesinde ise aklın inanca dair işlevi, rolü sorgulanmaktadır. Hristiyan felsefesinde akıl-inanç ilişkisine farklı yorumlar getirilmiş olmakla birlikte daha çok inancı öne çıkaran görüşlerin ortaya çıktığını görmekteyiz. Tertullian aklın inanç alanındaki sınırlarına dikkat çekerken, Clemens, Augustinus ve Anselmus, inanç ve akıl birlikteliğini kurma çabasında olmuşlar ancak inanca öncelik vermişlerdir. İslam felsefesine genel olarak bakıldığında ise inancın akla uygun olduğu, inancın akıl ile çelişmeyeceği görüşü hâkimdir. Bu bağlamda Kelamcılar ve İslam filozofları arasında büyük farklılık yoktur. Maturidiyye ve Mutezile ekolleri, Farabi, El Kindi, İbn Rüşd inancın akıl ile elde edilebileceğini savunmuşlardır. Gazali ise aklın sınırlı gücüne vurgu yapmış, hakikate, Tanrı'ya ulaşmada yetersizliğini dile getirmiştir.

MS 2. -15. yüzyıl içerisinde farklı kültürlerin birbiri ile etkileşim kurmasında, bilgi alışverişinde bulunmasında çeviri faaliyetlerinin büyük katkısı olmuştur. Bu dönemde kurulan bilim-sanat merkezlerinde, kütüphanelerde ve okullarda çeviri faaliyetlerine ağırlık verilmiştir. 8. ve 9. yüzyılda Roma İmparatorluğu döneminde, Hristiyan inancını yaymak ve desteklemek amacıyla çeviri faaliyetlerine ağırlık verilmiştir. 8.-9. yüzyıllarda ise Doğuya İslam coğrafyasına baktığımızda, kurulan çeşitli okullarda yapılan çeviri faaliyetleri ile özellikle Platon ve Aristoteles'in, Plotinos'un eserlerinin İslam felsefesine yön verdiği, yeni ufuklar açtığı görülür.

SORULAR

1- "Anlayabilmek için inanıyorum" anlayışıyla felsefeyi dine tabi kılmış olan Augustinus'a göre hakikat bizzat Tanrı'nın kendisidir. Yani Tanrı insandadır. İnsanın kendisi de Tanrı'dadır. Felsefe ise bu durumu anlamaya çalışma etkinliğidir. İnsan ancak bunu anlayarak mutlu olur.

Buna göre Augustinus felsefesi ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Hakikati arayan kişi Tanrı'yı aramalıdır.

B) Felsefe ile teolojiyi birbirinden ayırmak olanaksızdır.

C) Hakikate ilişkin bilgi mutluluk için gereksizdir.

D) Felsefeci hakikatin peşinde olan kişidir.

E) Tanrı insan tarafından bilinmeye değecek tek hakikattir.

Cevap: C

2- İbn Rüşd'e göre; akıl yoluyla doğru bilgiye ulaşılır ve akılsal olan inançsal olandır.

Buna göre İbn Rüşd'ün aşağıdakilerden hangisini savunması beklenmez?

A) Akıl yoluyla inanca ulaşmak mümkündür.

B) Akıl sınırsız kavrama ve algılama gücüne sahiptir.

C) Akıl doğru şekilde işletildiğinde hakikatin bilgisine ulaşabilir.

D) Akıl kanıtlama kabiliyeti ile inanca ait bilgileri ortaya koyar.

E) Felsefe dinle uzlaşı içindedir.

Cevap: B